

Školní soutěž – esej

O budoucnosti

Budoucnost jako pojem je blízko spjat s pojmem čas. Nelze se tedy zabývat budoucností jako okamžikem, který ještě nenastal. Otázkou by ale bylo nastane vůbec? Pokračovat v zodpovídání otázek by nebylo možné a nemělo by to snad ani smysl pokud bychom nevymezili pojem budoucnost. Je tedy budoucnost okamžik mimo současnost, který se ještě nestal ale existuje určitá pravděpodobnost, že nastane anebo nenastane. Pokud by existovala ale i pravděpodobnost, že okamžik nenastane, je poté nasnadě zabývat se otázkou, existuje vůbec budoucnost? Mám za to, že členění času na přítomnost, respektive současnost, minulost a budoucnost je poněkud překroucená teorie. Jediné co můžeme považovat za jisté je přítomnost a minulost. Minulost jako děj, který jsme si schopni zapamatovat nám doslova utíká pod prsty při psaní těchto řádků. Pokud mám ale dopředu rozmyšleno co chci psát, jsou tyto okamžiky chvíli poté co uplyne časová jednotka současnosti budoucností? Narazili jsme na další problém, a to na problém jak dlouho trvá současnost. Jestliže by měla být současnost jen velmi malý časový úsek mezi minulostí a budoucností není právě relevantní, že současnost také neexistuje? Potom bychom ale situaci kdy řeknu například: „Vstanu a zvednu těžítka“, nemohli považovat za budoucnost, jelikož bychom ji tím pádem předpověděli. Představa, že současnost je ale delší časový okamžik je těžko představitelná, žádným měřením nelze dokázat kdy začíná a kdy končí. Pokud ale opustíme ontologické debaty o přesném vymezení těchto dějů, lze říci, že současnost je okamžik, kdy nelze nic s určitostí říci o věcech nastávajících a lze se pouze domýšlet co se v následujících časových intervalech stane.

Zdravým rozumem je ale zcela zřejmé, že členění času je z lidského hlediska zcela nesmyslné. Členění času, vychází zcela objektivně z lidské zkušenosti s nám tak důvěrně známou Sluneční soustavou. Člověk jak je vidno, si čas nejenže sám vysvětlil ale také si ho zotročil. Přizpůsobil si tento číře nahodilý oběh planety kolem Slunce pro své potřeby. Nejprve v zemědělství, posléze v jednoduché fyzice a nyní, přibližně stejné časové jednotky, které odměřovaly dobu sklizní, dnes slouží k nejušlechtilejším vědeckým účelům, mimo jiné také k zmanipulování většiny lidstva aby věřilo takovým machinacím jako je např. umělý posun času na začátku a na konci léta. To jen potvrzuje fakt, jak je myšlenka času zneužitelná. Lidské myšlení si tedy čas přivlastnilo a dodnes ho považujeme za nejpřesnější indikátor takzvaného plynutí reality, jež nejsme schopni pojmenovat. Plynutí reality dozajista existuje, měřit tento děj časem je ale poněkud nešťastné. Čas je snad jeden z nejméně relativních pojmů jaké si lze představit. Lidské pojetí času vychází z velké většiny z našeho biologického nastavení a také hraje velkou

roli náhoda, že oběh naší planety je víceméně pravidelný, což pro většinu planet ve Vesmíru neplatí.

I přesto jsme čas zkrátily do podoby, že nám vlastně slouží. Pomáhá vysvětlovat složité fyzikální děje, pravdou ale je, že jednotky času by mohly být ve skutečnosti jakékoliv. Stačilo by poupravit fyzikální vzorce a jednotky aby novým hodnotám odpovídaly a vše by stále fungovalo. Je tedy čas jednotkou tak podstatnou pro fungování vesmírných zákonů? V této fázi bytí, nejspíše ano, jsem ale přesvědčen, že na vyšších stupních existence, je možné čas chápat v takových důsledcích, že si intelekt uvědomí vztahy a spojitosti mezi všemi zákony světa a uvidí snad realitu takovou jaká je, spolu s tím vším co nyní v omezeném těle přizpůsobeném tomuto životnímu prostředí, není zkrátka možné. Takovéto odměřování času by se snad dalo nazvat „lidským časem“. Existovalo by snad milion možných vesmírů, z pohledů různých živočichů bychom měli před očima úplně jiné světy. Jako například očima jepice, které trvá život necelý jeden den, by svět a život byl postavem pro nás přímo na hlavu a nedával by vůbec smysl. Dokáže si člověk vůbec představit jiné měření času? Takové jaké existuje na úrovni kvantové fyziky, kde je každá konstanta pouze pravděpodobná. Snad i tak by to mělo fungovat v reálném světě.

Ve skutečnosti, veškeré zmatky a nynější ekologické hrozby vznikly z tohoto nelogického vnímání času. Ne tak jako vnímání, jako jeho představa. Jistou evoluční výhodou bylo, že člověk získal schopnost, předvídat a plánovat dopředu, tato vlastnost ale v poslední době zakrněla na stále stejné hodnotě – okolo jednoho sta let – což nám přináší dnešní ekologické hrozby. Ať už přicházejí odborníci z celého světa na jakékoliv řešení těchto problémů, zapomínají na to, že řešení opět vyplývá z plánování dopředu, maximálně sta let. Pro problémy takého rozsahu je ale nutno počítat s větším časovým rozptylem, otázkou je ale, zda-li je toho lidská mysl vůbec schopna. Jelikož čas už možná přerostl z ochočeného domácího mazlíčka v obludnou nestvůru, která nás nyní svazuje všemi možnými prostředky, které má. Dalo by se říci, že čas se nakonec obrátil proti nám. Zaběhnuté myšlení o časové vlastnosti nevyhnutelného plynutí dovedlo lidstvo do situace, kdy si musíme další čas strávený na tomto světě stále za něco kupovat či směnit. Jak již dříve řečeno, není z této situace jiné východisko, než změnit přístup myšlení o čase. Možná, že ani není možno tento fakt změnit, protože vnímání času jako takového může být také vrozenou vlastností, možná šestým smyslem. Ve zvířecí říši by bylo více zvířat touto vlastností obdařených, některým snad ale chybí. Mravencům rozhodně nejde o čas, bakterie a viry také nespěchají a rostliny jsou snad nejtrpělivějšími živými organismy na této planetě. Vnímání času je dozajista spojeno se střídáním dne a noci, na různých částech planety různě. Jelikož je tedy vůbec vnímání času zakódováno v naší biologické způsobilosti bytí, nelze jeho vnímání ovlivnit jinak, než skrze rozumné oproštění se od neustálých strachů, hlavně strachu z budoucnosti. Strachem z budoucnosti je také např. smrt, nemoc či pouhé obavy o svou vlastní zajištěnost. Právě

přežívání ze dne na den v neustálém strachu o svou bezpečnost je příčinou neustálého narušování ekologické rovnováhy světa. Tato „závislost“ na bezpečí a vlastním blahu přerostla v nynější společnosti do tak patologického stavu, že lidstvo neustále před svou budoucností spíše utíká, než aby se jí postavilo čelem. Přičemž, pokud čas existuje nezávisle na nás a našem myšlení ani naše smrt není pro nás koncem odpočítávání času, i smrt má tedy své trvání jako vše ostatní. Odhaduji, že tato globální „choroba“ bude v neurčitěm okamžiku v čase, který by někdo označil jako budoucnost, nejspíše značnou ekologickou nevýhodou. Jak jsem už naznačil, nevěřím v jistou budoucnost, o které je jisté že snad nastane. Čas lze vnímat jako malé balíčky pravděpodobnosti, které se vyskytují v určité zákonitosti v takovém sledu, že náš mozek je vyhodnocuje jako tok děje. Jak je vůbec absurdní považovat děj současně i za čas. Většina lidí, totiž spojuje děj s časem. Děj je také obecně vše co se odehrává. Čas by ale s dějem souviset neměl. Je rozhodně na ději nezávislý, měl by být, pokud je, ve skutečnosti nezávislým na všem. Nelze ale určit zdali má nějaký tok, zda-li plyne dopředu nebo pozpátku. Představa, že čas jde neustále kupředu může být také mylná. Nevíme, zda-li bod od něž se čas začal odehrávat byl bodem zničení a od tohoto bodu neustále dochází jen ke zkáze, k čemuž může dojít opětovným smršťováním Vesmíru. Mohl být ale také následkem děje, který zapříčinil jeho vznik a tudíž by se odvíjel dopředu. Nebo můžeme stále počítat s myšlenkou uměle vytvořeného času, důkaz je v přírodě. Nic na světě není tak přesné bez umělého zásahu a korekce. I nejpřesnější atomové hodiny, počítající impulsy rezonanční frekvence atomu cesia. Jejich přesnost je 15 milionů let, za tu dobu se odchýlí od oběhu ramene galaxie o 1 sekundu. Ale i obíhání ramen galaxie nemůže být počítáno jako měření času, vždyť poté bychom byli nuceni jeden oběh galaktického ramene trávající několik milionů let, považovat za jeden okamžik. Naše jednotky jsou oproti tomu milionkrát menší. Čím menší je rozptyl jednotky, tím více je pravděpodobnost chyby. Ale příliš velké měřítko je také nepřesné.

Závěr by mohl plynout ve vizi absurdního času. Čas je zkrátka relativní, lze ho vnímat různě. Krásná dovolená u moře se pro nás může zdát až příliš krátká, za to prst přilepený k rozžhavené plotně se může zdát věčností. Zabývat se tedy budoucností je úkolem pro zábavné věštce, tvrdím, že budoucnost je každý okamžik předcházející současnosti. Z toho plyne, že budoucnost si každý tvoříme sám a jsme vlastně sami tvoření minulostí, současností i budoucností v krátkém, neměřitelném okamžiku kdy se minulost přelévá v naší mysli přes současný okamžik a v ten moment očekáváme budoucnost, která však nepřijde, je totiž nedosažitelná. Uniká před námi a nemůžeme ji dosáhnout, co ale můžeme ovlivnit je náš život a jeho působení na okolní prostředí. Je tedy pouze na nás zda se nenecháme oklamat neustálým strachem z toho co nás čeká. Žít pouhým okamžikem také není východisko, jen horší varianta stávajícího problému. Východiskem je nalezení odpovědi na otázku: „co je čas?“. Poté bude mít člověk budoucnost skutečně ve svých rukou a stane se mu myšlenkovým strojem času.